

Farmář

www.profipress.cz

„Pro malé výzkumníky“

POLITIKA: VZTAHY OBCÍ A ZEMĚDĚLCŮ NEJSOU STEJNÉ
NA POLI: TRVALÉ TRAVNÍ POROSTY A MEZIPLODINY
VE STÁJI: VÝROBA, SKLADOVÁNÍ A KONZERVACE KRMIV
TECHNIKA: MANIPULAČNÍ TECHNIKA

REPORTÁŽ
z Netluk

Co ve školních osnovách nenajdete

Současná situace u českých chovatelů svědčí o zvýšeném nárůstu nejistoty v důsledku nestability trhů s živočišnými produkty (máslo, vejce apod.). To je ale pouze jeden z aspektů. Ten druhý, znejišťující činitel spočívá v tom, že se zemědělci a to jak producenti rostlinných, tak živočišných komodit, ocitají velmi často na mediálním pranýři. Zemědělci ale nejsou nepřátelé naší krajiny a chovaných zvířat. Pohledy do současných stájových objektů jsou vesměs pohledy na pohodu, klid a spokojenost. To je nutné ukazovat mladé generaci.

Jak dosáhnout toho, aby stájový vzduch pro městskou společnost nezapáchal, ale voněl, dokázal, že výfukové zplodiny z aut jsou škodlivější než kejda aplikovaná na pole? Je to obrovská práce, která musí vycházet z výchovy nové generace. Ukázat dětem, mládeži, že mléko je produkováno krávy a nikoliv v supermarketech ve formě krabic, že vejce snáší nosnice apod.

A jaké cesty tedy povedou ke změně myšlení určité, a to početné části společnosti? Jednou ze schůdných cest je kromě obecné mediální propagace zemědělství hlavně práce s mladou generací. Nové pohledy, nová chápání, která jsou zcela odlišná od myšlenkových pochodů jejich rodičů či prarodičů. Přiblížit hospodářská zvířata dětem a mládeži v reálném světě, nikoliv pouze v leporelech. Ten usměvavý pohled těch nejmladších, když poprvé uvidí živé telátko, ovečku či selátko, je zcela nezapomenutelný. A to, jak budou vyprávět o kravičkách a chutnají-

► Naučná stezka i se závěrečným luštěním děti baví

cím mléku, je obdivuhodné, plné dojmů a podrobností.

Ve školních osnovách základních škol informace o chovu hospodářských zvířat často zcela chybí. Je jen na osvědomosti učitele, zda se děti v tomto směru něco dozví. Vyrůstá generace lidí zaměřená na počítačové technologie,

gické účely a osvětu chovatelské a poradenské praxe.

Věda na polích a ve stájích

V roce 2011 zahájil Výzkumný ústav živočišné výroby, v. v. i., v Praze-Uhřetěvesi tradici organizování tzv. naučné stezky pro děti, rodiče, ale i žáky základních škol s cílem přispět k celkové osvětě mladé generace. Každým rokem v prvním týdnu měsíce června, společně se společností Selgen, a. s., a Českou zemědělskou univerzitou v Praze je realizována popularizační akce, naučná stezka „Věda na polích a ve stájích“

► Výzkumný ústav živočišné výroby v Praze-Uhřetěvesi pořádá spoustu vzdělávacích akcí pro mladé zájemce

► Žáci se mohou v Netlukách seznámit s podrobnostmi o výživě zvířat

kteřá má o procesu produkce potravin značně zkrácené představy. A právě proto se Výzkumný ústav živočišné výroby, v. v. i., v Praze-Uhřetěvesi vydal cestou realizace výchovně vzdělávacích a popularizačních projektů na úcelovém hospodářství – farmě v Netlukách. Farma vedle experimentálního zázemí umožňuje i ověřování navržených technologií a opatření přímo v praxi a jejich demonstraci v rámci aktivit pro pedago-

s podtitulem Příběh potravin. Snahou uhřetěveských výzkumníků a jejich spolupracovníků je hravou formou přitáhnout pozornost dětí k základním informacím o běžných hospodářských zvířatech. Sama blízká přítomnost zvířat toto snažení jen podporuje.

Naučná stezka je koncipována jako dvoudenní akce, páteční program je vyhrazen pro první stupeň základních

► Na poličku se zájemci dozvědí vše o kulturních plodinách

škol. Žáci si společně s průvodcem projdou farmu Netluky, na několika stanovištích se dozví vše o krmení, dojení, seznáří se s chovem skotu a prasat. Sobotní program je již tradičně připravený pro širokou veřejnost, především rodiny s dětmi, které mají možnost projít trasu s několika stanovišti, kde se setkají s hospodářskými zvířaty, uvidí původní česká plemena krav, prasat, ovcí a koz, poznají i další malá zvířata – husy, králiky, křepelky, dokonce i včely. Projdou si i osetá polička, uvidí nahou a vousatou pšenici, mák, konopí a další plodiny, umelou si obilí a upečou chléb. Také mohou prozkoumat zemědělskou mechanizaci – kombajny či traktory.

Podle zkušeností organizátorů se děti a mládež všech věkových kategorií často poprvé v životě seznámili s technologií produkce mléka, masa a vajec, s chovem skotu a prasat, ale také s rostlinnou výrobou od polní práce až po vlastní produkty. Svě nové poznatky si vždy ověřili v jednoduchém testu s odměnami. Tuto akci – Příběh potravin – navštěvují každoročně tisíce dětí s rodiči. Snahou organizátorů je každý ročník ještě více zpopularizovat a zdokonalovat a tím tak přitáhnout pozornost celých rodin. Samozřejmě, že celá akce je pro návštěvníky zdarma.

A ohlasy? Překvapivě pozitivní a nadšené! I pedagogové byli překvapeni ukázněností a především zájmem všech zúčastněných. Většinou se loučí se slovy – za rok nashledanou!

Škola na farmě

Tento výchovně vzdělávací projekt se před několika lety rozhodla zrealizovat skupina pracovníků z VÚŽV v Uhřetěvsi

spolu s hlavním zootechnikem farmy Netluky. Projekt byl zahájen v roce 2016 jako tzv. pilotní, a to za podpory Ministerstva zemědělství a je určen žákům prvního a druhého stupně základních škol. Projekt Škola na farmě je realizován již třetím rokem, každotýdenně v jarním a podzimním cyklu (kromě období prázdnin a svátků), a to vždy ve čtvrtek od 9 do 12 hodin, podle dohody se školami. Tento lektorovaný, odborný a popularizační výklad zajišťují odborníci a vědečtí pracovníci VÚŽV, které tato práce baví.

Cílem projektu je populární formou seznámit žáky s živými zvířaty, jejich exteriérem, životními projevy a potřebami, které musí současný moderní způsob jejich chovu zajistit v zájmu ochrany jejich pohody a zdraví (welfare). Žáci se seznamují s chovem všech kategorií plemen skotu na farmě – holštýnské, české strakaté (telata, mladý skot, dojnice, býci ve výkrmu), s významem chovu plemen skotu a prasat zařazených do národního programu, která chováme na farmě, jako jsou česká červinka, český strakatý skot, české černostrakaté přeštické prase, včetně výroby a významu mléka pro výživu lidí a nezbytnosti produkce kvalitního masa, mají možnost blízkého kontaktu se zvířaty. Žáci mají možnost vidět každodenní provoz na farmě a seznámit se se zemědělskou technikou (krmný vůz, automatický přihřnovač krmiva atd.). Na závěr programu si zopakují vědomosti a společně s lektorkou a učitelkou vyplňují malý test – křížovku. Všichni obdrží malý dárek ve formě přívěsku. Pro zpětnou vazbu doprovázející učitelé vyplňují krátký dotazník, který slouží

pořadatelům k analýze celého programu.

Předností farmy je uzavřený oběh stáda skotu, tzn. že žáci mají možnost poznat všechny kategorie skotu (chov telat, jalovic, dojnic, ale i výkrm býků). Pro žáky je připravena stálá expozice krmiv, mají zázemí v malé zasedací místnosti a jako „detektivové“ hledají a poznávají metody krmení na farmě, včetně vyzkoušení si manuální práce jako např. přihřnování krmiva dojnícím apod. Další výhodou farmy Netluky je, že se nachází na území hlavního města Prahy a je snadno dostupná městskou hromadnou dopravou.

A ohlasy? Uvedeme z krátkých dotazníků, které nám doprovázející pedagogové vyplňují: „Vše se nám moc líbilo, děti byly nadšené, získali jsme mnoho nových informací (i pro učitele), děkujeme“ nebo „Velmi poutavý a poučný výklad, kde některé děti mohly poprvé vidět živá hospodářská zvířata“, „Líbilo se nám moc! Přístup k dětem, nové poznatky, seznámení se zvířaty, potravou, technikou, dobrá péče o ně i o nás. Je vidět, že to tito lidé dělají s láskou!“ A to potěší...

Příběh vědy

Třetí, novou, vzdělávací aktivitou Výzkumného ústavu živočišné výroby, v. v. i., v Praze-Uhřetěvsi, je projekt „Příběh vědy – mladý výzkumník“ s podtitulem Výzkumem ke kvalitě potravin, určený především studentům středních škol. Je to vlastně pokus o vyhledávání nové generace výzkumníků – vědců v oboru živočišné produkce.

Prostřednictvím zážitkové demonstrace a pokusů (experimentální činnost) v laboratořích VÚŽV se studenti popu-

lární formou seznámí se základy laboratorní výzkumné práce, vycházejícími z aktuálních podmínek a možností VÚŽV, s aktuální problematikou ve výzkumu hospodářských zvířat. Mladé talenty se zájmem o vědecko-výzkumnou činnost a znalostmi se tímto způsobem aktivně zapojují do různých metod testací, např. kvality mléka a masa.

► Příběh vědy je šancí pro zájemce o experimentální činnost

Studenti se podívají do laboratoří molekulární genetiky, výživy a krmení hospodářských zvířat a fyziologie výživy a jakosti produkce a v neposlední řadě získají znalosti postupů v chovu skotu. Je šance, že tento program bude mít ohlas a přinese úspěch.

Závěrem je nutné podotknout, že aktivity VÚŽV na poli komunikace mezi zemědělci a spotřebiteli přináší výsledky. O to se starají i školy, které v tomto spatřují obohacení výukových programů se zcela praktickým dosahem. Je pouze otázkou, zda se podaří do těchto aktivit zapojit i organizace zemědělců, pracovníky mimo zemědělství a školství. ■

*Ilona Bečková
VÚŽV, v. v. i., Praha-Uhřetěves
Foto autorka a archiv*

TRH FAREM

PRODEJ FAREM A ZEMĚDĚLSKÝCH SPOLEČNOSTÍ

- prezentujeme nabídky nejširšímu okruhu investorů
- máme zkušenosti a znalosti z oboru
- spolupracujeme se zahraničními partnery
- chráníme důvěrné informace
- šetříme Váš čas

NOVÉ FARMY K PRODEJI

více informací na
www.TRHFAREM.cz
e-mail: trhfarem@farmy.cz
tel.: 220 922 711

